EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 21.10.2024
COM(2024) 496 final

2024/0275 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

milles käsitletakse piirkondlikku erakorralist ülesehitustoetust (RESTORE) ning millega muudetakse määrusi (EL) 2021/1058 ja (EL) 2021/1057

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Hiljutised loodusõnnetused Kesk-, Ida- ja Lõuna-Euroopas on avaldanud nendes piirkondades elavatele inimestele laastavat mõju. Kahjustatud taristu ja seadmete parandamiseks tuleb paljudes linnades ja külades teha ulatuslikke ülesehitustöid, kasutades parema taastamise põhimõtet, millega tagatakse kulutõhusal viisil kliimamuutustele vastupanu võime ja katastroofidele vastupidavus, et kiiresti vähendada koormust kohalikule, piirkondade ja riikide eelarvele ning leevendada nendest katastroofidest tingitud territoriaalsete erinevuste süvenemise ohtu. Selliste loodusõnnetuste sotsiaalsete ja majanduslike tagajärgede leevendamiseks on vaja koheseid meetmeid. Loodusõnnetustes otseselt kannatada saanud inimesed, kes võivad olla kaotanud oma kodu ja omandi, võivad vajada toidu- ja/või esmast materiaalset abi. Lisaks võib olla vaja toetada töökohtade säilitamist ettevõtetes, mis on loodusõnnetuse tõttu majandusraskustes, et töötajatel ja füüsilisest isikust ettevõtjatel säiliks töökoht ajal, mil neil ei olnud võimalik oma tavapärasele töökohale pääseda. Selleks et tegeleda loodusõnnetuste laastavate tagajärgedega inimeste tervisele, tuleks võimaldada ka tervishoiuteenuste kättesaadavust, sealhulgas inimestele, kes ei ole otseselt sotsiaal-majanduslikult haavatavad. Euroopa peab suutma Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) ja Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) kaudu kiiresti pakkuda täiendavat tõhusat toetust piirkondlikes katastroofides rängalt kannatada saanud liikmesriikidele, piirkondadele, kohalikele omavalitsustele ja inimestele, täiendades olemasolevaid vahendeid Euroopa Liidu Solidaarsusfondist. Tuleb olla valmis katastroofide sagenemiseks. Seepärast on viimastel aastatel saadud kogemustele tuginedes asjakohane näha ette raamistik, mis võimaldab paindlikkust ja rahalist toetust. Sellega hoitakse ära ühtekuuluvuspoliitika õigusraamistiku korduv muutmine ja täiendav halduskoormus ning säilitatakse samal ajal ühtekuuluvuspoliitika pikaajaline strateegiline olemus.

Sellest tulenevalt teeb komisjon ettepaneku luua ERFi toetuse praeguse kohaldamisala raames uus erieesmärk, et anda täiendavat abi ja võimaldada suuremat paindlikkust alates 1. jaanuarist 2024 aset leidnud loodusõnnetustes kannatada saanud liikmesriikidele. See võimaldaks liikmesriikidel oma 2021.–2027. aasta programmide raames tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi all ümber kavandada summasid, mis suunatakse nõukogu määruses (EÜ) nr 2012/2002 (Euroopa Liidu Solidaarsusfondi loomise kohta) määratletud või liikmesriigi pädeva asutuse poolt tunnustatud loodusõnnetuste järgsesse ülesehitamisse.

See täiendav erieesmärk lisatakse poliitikaeesmärgi nr 2 alla (tagada keskkonnahoidlikum, vähese CO_2 heitega majanduselt CO_2-neutraalsele majandusele üleminev ja vastupanuvõimeline Euroopa, edendades õiglast üleminekut puhtale energiale, rohelisi ja siniseid investeeringuid, ringmajandust, kliimamuutuste leevendamist ja nendega kohanemist, riskiennetust ja -juhtimist ning säästvat linnalist liikumiskeskkonda). See poliitikaeesmärk toetab otseselt Euroopa rohelise kokkuleppe ja ELi kliimamuutustega kohanemise strateegia eesmärke ning selle sihiks on töötada välja kohanemismeetmed, millega juhtida kliimamuutustega seotud riske, mis avalduvad tavaliselt selliste loodusõnnetustena nagu üleujutused, metsa- ja maastikupõlengud või põuad.

Seda silmas pidades on oluline ette näha ja suurendada investeeringuid, pöörates erilist tähelepanu katastroofide ennetamisele ja nendeks valmisolekule ning kliimamuutustega kohanemisele, sealhulgas looduspõhistele lahendustele, et leevendada üha sagedasemate kliimast tingitud katastroofide mõju. Ülesehitustööd ei tohiks toimuda katastroofide

ennetamisse ja nendeks valmisolekusse tehtavate pikaajaliste kavandatud investeeringute arvelt.

ESF+ praeguses kohaldamisalas võib ette näha ka vahendeid loodusõnnetuste negatiivsete sotsiaal-majanduslike tagajärgede leevendamiseks. Lisaks juba olemasolevatele meetmetele tuleks liikmesriikidele tagada suurem paindlikkus, et nad saaksid pakkuda kiiret ja kohest toiduabi ja/või esmast materiaalset abi. Töötajatel ja füüsilisest isikust ettevõtjatel peaks olema võimalik säilitada oma töökoht seni, kuni nad saavad tööle naasta, ning seetõttu tuleks lubada paindlikumalt rahastada lühendatud tööaja kavasid. Selleks et tegeleda loodusõnnetuste laastavate tagajärgedega inimeste tervisele, tuleks võimaldada ka tervishoiuteenuste kättesaadavust, sealhulgas inimestele, kes ei ole otseselt sotsiaal-majanduslikult haavatavad. See võimaldaks liikmesriikidel oma ESF+ vahendeid programmitöö perioodil 2021–2027 ümber kavandada, et nad saaksid kasutada täiendavat abi ja täiendavaid paindlikkusmeetmeid.

Liikmesriikidel on võimalik kasutada määruse (EL) 2021/1060 artiklis 26 sätestatud võimalust paigutada vahendeid ümber ERFi või ESF+-i.

Arvestades loodusõnnetuste mõju võimalikku ulatust ja selleks, et kiiresti lisada likviidsust kõige pakilisemate vajaduste katmiseks, tehakse ettepanek, et liikmesriigid saaksid kavandatavat raamistikku rakendades kasutada täiendavaid eelmakseid, mis moodustavad 30 % sihtotstarbeliste prioriteetide raames kavandatud summadest, ning et neil oleks võimalik kohaldada kuni 100 % ulatuses liidupoolset rahastamist. Praegustele erandlikele asjaoludele reageerimiseks võivad liikmesriigid kooskõlas määruse (EL) 2021/1060 artikli 63 lõikega 7 juba näha oma programmides ette, et kulud on rahastamiskõlblikud alates kuupäevast, mil loodusõnnetuse tagajärjel tekkis esimene kahju. Lisaks peaks liikmesriikidel olema lubatud valida sihtotstarbelise prioriteedi raames toetuse saamiseks kas lõpuleviidud või täielikult rakendatud tegevused, mille eesmärk oli reageerida loodusõnnetusele. Selle prioriteedi (või nende prioriteetide) jaoks ümber kavandatud summad peavad üldiselt piirduma maksimaalselt 10 %-ga liikmesriigi ühtekuuluvuspoliitika eraldisest, võttes arvesse ERFi, ESF+ ja Ühtekuuluvusfondi vahendeid kogu programmitöö perioodi jooksul. Sihtotstarbelist prioriteeti võib kasutada ühe või mitme loodusõnnetuse puhul ühe või mitme programmimuudatuse kaudu. Kui selle prioriteedi eraldist suurendatakse hilisemate programmimuudatuste kaudu, tehakse täiendav eelmakse suurenenud osa põhjal nii, et täiendavate eelmaksete kogusumma vastab 30 %-le sellele prioriteedile eraldatud vahenditest.

Kui liikmesriik soovib seda sihtotstarbelist prioriteeti ja vastavaid paindlikkusmeetmeid kasutada, tuleb vastav programmimuudatus esitada komisjonile hiljemalt neli kuud pärast esimese loodusõnnetusest tingitud kahju tekkimist. Kui loodusõnnetus toimus enne käesoleva muutmismääruse jõustumist, tuleb programmimuudatus esitada nelja kuu jooksul alates käesoleva määruse jõustumisest.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Ettepanek on kooskõlas ühtekuuluvuspoliitika fondide eesmärkidega ning piirdub määruste (EL) 2021/1058 ja (EL) 2021/1057 sihipärase muutmisega. Ettepanekuga täiendatakse toetust, mida saab anda nõukogu määruse (EÜ) nr 2012/2002 (Euroopa Liidu Solidaarsusfondi loomise kohta) alusel.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepanekus piirdutakse määruste (EL) 2021/1058 ja (EL) 2021/1057 sihipärase muutmisega ning säilitatakse kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklil 164, artikli 175 lõikel 3 ja artiklil 178.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ettepanek võimaldada loodusõnnetustes kannatada saanud liikmesriikidele täiendavat paindlikkust, andes neile võimaluse rahastada ülesehitustöid ERFist kuni 100 % liidu rahastamismääraga ja programmide sihtotstarbelise prioriteedi täiendavate eelmaksetega, eeldab määruse (EL) 2021/1058 muutmist. Selleks et saaks esitada ettepaneku võimaldada liikmesriikidele paindlikkust ESF+ rakendamisel, sealhulgas täiendavaid eelmakseid ja liidupoolset rahastamist kuni 100 % ulatuses, et leevendada loodusõnnetuste sotsiaal-majanduslikke tagajärgi ja et loodusõnnetustes otseselt kannatada saanud inimestele saaks pakkuda kohest toidu- ja/või esmast materiaalset abi, samuti võimaldada töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele lühendatud tööaega ilma aktiivsete meetmeteta ja tervishoiuteenuste kättesaadavust, sealhulgas inimestele, kes ei ole otseselt sotsiaal-majanduslikult haavatavad, on vaja muuta määrust (EL) 2021/1057. Sama tulemust ei ole võimalik saavutada liikmesriikide tasandil võetavate meetmetega.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek kujutab endast piiratud ja sihipärast muudatust, mis ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik, et saavutada eesmärk anda loodusõnnetustes kannatada saanud liikmesriikidele täiendavat abi.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ei kohaldata.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Ei kohaldata.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ei kohaldata

- **Mõjuhinnang**

Määruste (EL) 2021/1058 ja (EL) 2021/1057 ettepanekute ettevalmistamiseks tehti mõjuhinnang. Piiratud ja sihipärased muudatused ei vaja eraldi mõjuhinnangut.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ei kohaldata.

- **Põhiõigused**

Ei kohaldata.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek käsitleb 2021.–2027. aasta programmitöö perioodi ühtekuuluvuspoliitika programme ega muuda olemasolevaid eelarvelisi kulukohustusi. Ettepanek jääb 2021.–2027. aasta üldise eraldise piiresse ja on seega eelarve seisukohast neutraalne.

Ettepanek toob kaasa täiendavad eelmaksed ERFist ja ESF+-ist ning maksete assigneeringute võimalikult kiire rakendamise.

2025. aasta eelarveprojektis ei olnud täiendavaid eelmakseid ette nähtud. Komisjon tegi pakiliste vajaduste rahuldamiseks ja katastroofis kannatada saanud liikmesriikide kiireks toetamiseks ettepaneku katta täiendavad maksevajadused 2025. aasta eelarveprojekti kirjaliku muutmisettepaneku kaudu. 2025. aastaks on lisasumma 3 miljardit eurot (ERF ja ESF+ kokku) ning see vastab 30 %-le, mis makstakse välja eelmaksetena sihtotstarbeliste prioriteetide hinnangulisest eraldisest (10 miljardit eurot) pärast 1. jaanuari 2024 toimunud loodusõnnetusi.

Võimalus taotleda nii ERFi kui ka ESF+ puhul kõrgemat kuni 100 % liidu rahastamise määra toob kaasa ka maksete osalise ettepoole toomise, millele järgnevad hilisemas etapis väiksemad maksed, kuna eraldise üldsuurust ei muudeta. Tegelik mõju sõltub kasutuselevõtust liikmesriikides.

Kavandatud muudatused ei nõua muudatuste tegemist mitmeaastase finantsraamistiku kulukohustuste ja maksete iga-aastastes ülemmäärades, mis on sätestatud nõukogu määruse (EL, Euratom) 2020/2093 I lisas, ning nendega ei kaasne muutusi maksete koguvajaduses programmitöö perioodil.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Meetme rakendamise üle tehakse järelevalvet ning rakendamise kohta antakse aru määrustes (EL) 2021/1060, (EL) 2021/1057 ja (EL) 2021/1058 kehtestatud üldiste aruandlusmehhanismide raames.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Selleks et pakkuda loodusõnnetustes kannatada saanud liikmesriikidele täiendavat abi ja suuremat paindlikkust, tehakse ettepanek muuta määrust (EL) 2021/1058 järgmiselt:

- ERFi praeguse kohaldamisala raames lisatakse alates 1. jaanuarist 2024 toimunud loodusõnnetustele reageerimiseks uus erieesmärk poliitikaeesmärgi nr 2 alla (tagada keskkonnahoidlikum, vähese CO_2 heitega majanduselt CO_2-neutraalsele majandusele üleminev ja vastupanuvõimeline Euroopa, edendades õiglast üleminekut puhtale energiale, rohelisi ja siniseid investeeringuid, ringmajandust, kliimamuutuste leevendamist ja nendega kohanemist, riskiennetust ja -juhtimist ning säästvat linnalist liikumiskeskkonda). Selle erieesmärgi vahendid tuleks kavandada tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi alla kuuluvate

programmide sihtotstarbeliste prioriteetide raames, et toetada remondi- ja ülesehitustegevust;

- võimaldatakse ELi eelarvest kohaldada kuni 100 % suurust liidu rahastamise määra eraldiseisvale prioriteedile, mis on kehtestatud programmi raames, et toetada ülesehitus- ja remonditegevust. Liikmesriigid peaksid ka tagama, et enammaksete välistamiseks võetakse arvesse muudest riiklikest või liidu vahenditest või erakindlustusskeemidest saadavat toetust;
- selle eraldiseisva prioriteedi jaoks nähakse ette täiendavad eelmaksed, kohaldades 30 % määra prioriteedi eraldise suhtes, mis on sätestatud selle programmi heakskiitmise otsuses, mille raames uus sihtotstarbeline prioriteet kehtestatakse. Kui prioriteedi eraldist hiljem uute loodusõnnetuste tõttu suurendatakse, tehakse täiendav eelmakse üksnes summa põhjal, mille võrra prioriteedi eraldist suurendatakse;
- juhul kui liikmesriigid reageerivad alates 1. jaanuarist 2024 toimunud loodusõnnetusele, lubatakse neil valida toetuseks tegevusi, mis on füüsiliselt lõpetatud või täielikult rakendatud enne, kui programmi raames rahastuse saamise taotlus on nõuetekohaselt korraldusasutusele esitatud;
- programmimuudatuste esitamiseks kehtestatakse tähtaeg, milleks on neli kuud alates esimese loodusõnnetusest tingitud kahju tekkimisest või muutmismääruse jõustumisest, kui õnnetus toimus enne viimati nimetatud kuupäeva.

Selleks et tagada liikmesriikidele suurem paindlikkus alates 1. jaanuarist 2024 toimunud loodusõnnetustele reageerimisel, tehakse ettepanek muuta määrust (EL) 2021/1057 järgmiselt:

- võimaldatakse sihipärast toetust loodusõnnetuste negatiivsete sotsiaal-majanduslike tagajärgede leevendamiseks sihtotstarbelise prioriteedi raames, mille puhul on lubatud täiendav paindlikkus;
- võimaldatakse piiratud aja jooksul rahastada loodusõnnetustes kannatada saanud töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate lühendatud tööaja kavasid, ilma et oleks vaja võtta aktiivseid meetmeid, olenemata sellest, kas see rahastus on kavandatud sihtotstarbelise prioriteedi raames või mitte;
- lubatakse kasutada rahastamismeetmeid, millega toetatakse tervishoiuteenuste kättesaadavust, sealhulgas inimestele, kes ei ole otseselt sotsiaal-majanduslikult haavatavad, olenemata sellest, kas need meetmed on kavandatud sihtotstarbelise prioriteedi raames või mitte;
- võimaldatakse jagada toidu- ja/või esmast materiaalse abi ilma kaasnevate meetmeteta, et reageerida loodusõnnetuste tagajärgedele, olenemata sellest, kas see abi on kavandatud sihtotstarbelise prioriteedi raames või mitte;
- juhul kui liikmesriigid reageerivad alates 1. jaanuarist 2024 toimunud loodusõnnetusele, lubatakse neil valida toetuseks tegevusi, mis on füüsiliselt lõpetatud või täielikult rakendatud enne, kui programmi raames rahastuse saamise taotlus on nõuetekohaselt korraldusasutusele esitatud;
- programmimuudatuste esitamiseks kehtestatakse tähtaeg, milleks on neli kuud alates loodusõnnetuse toimumisest või muutmismääruse jõustumisest, kui õnnetus toimus enne viimati nimetatud kuupäeva;
- selle sihtotstarbelise prioriteedi jaoks nähakse ette täiendavad eelmaksed, kohaldades 30 % määra prioriteedi eraldise suhtes, mis on sätestatud selle

programmi heakskiitmise otsuses, mille raames uus sihtotstarbeline prioriteet kehtestatakse. Kui prioriteedi eraldist hiljem uute loodusõnnetuste tõttu suurendatakse, tehakse täiendav eelmakse üksnes summa põhjal, mille võrra prioriteedi eraldist suurendatakse;

- võimaldatakse kohaldada sihtotstarbelisele prioriteedile ELi eelarvest kuni 100 % liidu rahastamismäära.

Selleks et tagada ühtekuuluvuspoliitika investeeringute pikaajaline strateegiline olemus, ei tohi sellistele sihtotstarbelistele prioriteetidele eraldatud kogusumma ületada 10 % ERFi, ESF+ ja Ühtekuuluvusfondi esialgsest riiklikust kogueraldisest programmitöö perioodiks 2021–2027. Liikmesriigid peaksid ka tagama, et enammaksete välistamiseks võetakse arvesse muudest riiklikest või liidu vahenditest või erakindlustusskeemidest saadavat toetust.

2024/0275 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

milles käsitletakse piirkondlikku erakorralist ülesehitustoetust (RESTORE) ning millega muudetakse määrusi (EL) 2021/1058 ja (EL) 2021/1057

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 164, artikli 175 lõiget 3 ja artiklit 178,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust[1],

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust[2],

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Hiljutised üleujutused Kesk-, Ida- ja Lõuna-Euroopas on avaldanud nendes piirkondades elavatele inimestele laastavat mõju. Kahjustatud taristu ja seadmete parandamiseks tuleb paljudes linnades ja külades teha ulatuslikke ülesehitustöid. Selliste loodusõnnetuste sotsiaalsete ja majanduslike tagajärgede leevendamiseks on vaja koheseid meetmeid. Lisaks vajavad inimesed kaotuste tõttu kohe esmast materiaalset abi; samuti on vaja toetust töökohtade säilitamiseks, et aidata töötajatel ja füüsilisest isikust ettevõtjatel säilitada piiratud aja jooksul töökoht, kui nad ei pääse loodusõnnetuse tõttu oma tavapärasele töökohale. Selleks et tegeleda loodusõnnetuste laastavate tagajärgedega inimeste tervisele, tuleks võimaldada ka tervishoiuteenuste kättesaadavust, sealhulgas inimestele, kes ei ole otseselt sotsiaal-majanduslikult haavatavad. Tõendid näitavad, et loodusõnnetused tulevikus tõenäoliselt sagenevad. Seepärast on asjakohane luua raamistik, millega nähakse ette paindlikkus ja rahaline toetus ning säilitatakse samal ajal ühtekuuluvuspoliitika investeeringute pikaajaline strateegiline olemus.

(2) Selleks et kiiresti vähendada koormust asjaomaste liikmesriikide eelarvetele ja vähendada uute territoriaalsete erinevuste tekkimise riski, on lisaks Euroopa Liidu Solidaarsusfondist kättesaadavatele vahenditele vaja Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) ja Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) kaudu pakkuda tõhusat toetust loodusõnnetustes kannatada saanud liikmesriikidele, piirkondadele, kohalikele omavalitsustele ja inimestele.

(3) Selleks et võimaldada loodusõnnetustes kannatada saanud liikmesriikidele täiendavat paindlikkust, tuleks tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames

[1] ELT C , , lk .
[2] ELT C , , lk .

ette näha uus erieesmärk, et suunata ERFi rahaline toetus selliste õnnetuste järgsetesse ülesehitustöödesse.

(4) Poliitikaeesmärk nr 2, mille alla tuleks uus erieesmärk lisada, toetab otseselt Euroopa rohelise kokkuleppe[3] eesmärke. ELi kliimamuutustega kohanemise strateegia[4] abil soovitakse töötada välja kohanemismeetmed, millega juhtida kliimamuutustega seotud riske, mis avalduvad tavaliselt selliste õnnetustena nagu üleujutused, metsa- ja maastikupõlengud või põuad. Tuleks tagada järjepidevad ja suuremad investeeringud katastroofide ennetamisse ja nendeks valmisolekusse ning kliimamuutustega kohanemisse, et leevendada üha sagedasemate loodusõnnetuste, sealhulgas kliimast tingitud katastroofide mõju. Ülesehitustööd ei tohiks toimuda struktuursesse pikaajalisse katastroofide ennetamisse ja nendeks valmisolekusse tehtavate investeeringute arvelt. Taristusse investeerimisel tuleks tagada kliimakindluse tagamise ja olulise kahju ärahoidmise põhimõtte kohaldamine, et suurendada liidu rahastatava taristu vastupidavust tulevastele, üha sagedasematele ja rängematele kliimast tingitud katastroofidele.

(5) Kooskõlas ERFi toetuse kohaldamisalaga, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/1058,[5] võib uue erieesmärgi raames loodusõnnetuste järgseks ülesehituseks antav toetus katta kahjustatud või hävinud taristu vastupidaval ja kestlikul viisil taastamist, näiteks avaliku taristu taastamist või investeeringuid ettevõtete põhivarasse ja seadmetesse, sealhulgas vajaduse korral muus asukohas või vormis, mis ei ole algsega identne. Lisaks võib toetada looduslike alade, elurikkuse ja rohelise taristu taastamist, sealhulgas Natura 2000 aladel. See võib hõlmata asjakohaseid taasmetsastamisega seotud meetmeid.

(6) Loodusõnnetuste järgsete ülesehitustööde puhul tuleks valikuprotsessis eelistada parema taastamise põhimõttele tuginevaid tegevusi. See põhimõte hõlmab katastroofijärgsete taastus-, ennistus- ja ülesehitusetappide kasutamist, et suurendada kogukondade vastupanuvõimet katastroofiohu vähendamise meetmete integreerimise kaudu, nagu on osutatud Sendai katastroofiohu vähendamise raamistikus 2015–2030. Samal ajal tuleks tagada, et välja valitud tegevustele antav toetus oleks proportsionaalne ning väljendaks parimat suhet toetussumma ja katastroofidele vastupidavuse tagamise eesmärgi vahel. Kui liikmesriigil on õigus saada toetust Euroopa Liidu Solidaarsusfondist, et rahastada olulisi hädaolukorra- ja taastamistoiminguid, mille käigus ennistatakse taristu loodusõnnetuse-eelne olukord, võib täiendavalt kasutada ERFi toetust kannatada saanud taristu funktsionaalsuse parandamiseks, et suurendada selle töövõimet, kestlikkust ja vastupidavust tulevastele loodusõnnetustele. Üldiselt peaks ERFi toetus suurendama vastupanuvõimet ja ohuvalmidust.

(7) Enammaksete välistamiseks peaksid liikmesriigid tagama, et ERFist või ESF+-ist kaetavale toetusele ei lisandu muudest riiklikest või liidu vahenditest või erakindlustusskeemidest saadud toetusi.

---

3 Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019) 640 final).

4 Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise Euroopa kujundamine – ELi uus kliimamuutustega kohanemise strateegia“ (COM(2021) 82 final).

5 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi (ELT L 231, 30.6.2021, lk 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj).

(8) Loodusõnnetuste mõjule reageerimiseks tuleks liikmesriikidel võimaldada sihtotstarbeliste prioriteetide kaudu pakkuda sihipärast, kiiret ja kohest abi selliste õnnetuste negatiivsete sotsiaal-majanduslike tagajärgede leevendamiseks. Lisaks peaks liikmesriikidel olema võimalik toetada kas sihtotstarbelise prioriteedi raames või väljaspool seda ajutisi meetmeid toidu- ja/või esmase materiaalse abi vormis, mis on suunatud loodusõnnetustes otseselt kannatada saanud inimestele, ilma et tuleks võtta kaasnevaid meetmeid; ka peaks liikmesriikidel rangelt vajalikel ja põhjendatud juhtudel olema võimalik toetada lühendatud tööaja kavasid loodusõnnetuste tagajärjel kannatada saanud töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate töökohtade säilitamiseks isegi ilma aktiivsete meetmeteta (välja arvatud juhul, kui viimased on kohustuslikud siseriikliku õiguse alusel), samuti meetmeid tervishoiuteenuste kättesaadavuse tagamiseks, sealhulgas inimestele, kes ei ole otseselt sotsiaal-majanduslikult haavatavad. Seepärast on asjakohane näha Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1057[6] ette paindlikkus nende ajutiste meetmete kasutamisel piiratud ajavahemikus.

(9) Vahendid, millega toetatakse loodusõnnetustele reageerimist, tuleks kavandada sihtotstarbelise prioriteedi raames kaasrahastamise määraga kuni 100 %. Tuleks meelde tuletada, et liikmesriigid võivad kasutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/1060[7] sätestatud võimalusi vahendeid ühtekuuluvuspoliitika fondide vahel ümber paigutada, et suurendada nende sihtotstarbeliste prioriteetide raames kättesaadavaid vahendeid. Samuti võivad nad jaotada ümber mis tahes poliitikaeesmärgi vahendeid, järgides reguleerivaid eeskirju.

(10) Sihtotstarbeliste prioriteetide raames kavandatud vahendite kogusumma peaks piirduma maksimaalselt 10 %-ga liikmesriigi esialgsest ERFi, ESF+ ja Ühtekuuluvusfondi kogueraldisest. Neid vahendeid võib kavandada ühe või mitme programmimuudatusega ja need võivad olla seotud ühe või mitme loodusõnnetusega. Jätkuvalt tuleks järgida põhimõtet, et komisjon teeb makseid kooskõlas eelarveassigneeringutega ja vabade vahendite olemasolul.

(11) Selleks et anda viivitamatut toetust investeeringutele, mis tehakse loodusõnnetuste järgseteks ülesehitustöödeks, ning et leevendada loodusõnnetuste negatiivseid sotsiaal-majanduslikke tagajärgi, tuleks sihtotstarbeliste prioriteetide jaoks ette näha täiendavad erakorralised eelmaksed. Nende erakorraliste eelmaksete summade suhtes kohaldatavad normid peaksid olema kooskõlas määruses (EL) 2021/1060 sätestatud eelmaksete suhtes kohaldatavate normidega.

(12) Selleks et liikmesriigid saaksid täielikult kõrvaldada alates 1. jaanuarist 2024 toimunud loodusõnnetuste tagajärjed, peaks nende korraldusasutustel olema lubatud valida toetustegevuseks tegevused, mis on enne korraldusasutusele programmi alusel rahastuse saamise taotluse esitamist füüsiliselt lõpetatud või täielikult rakendatud, tingimusel et selline tegevus toimub niisuguse loodusõnnetuse tagajärgede leevendamiseks.

---

6 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1296/2013 (ELT L 231, 30.6.2021, lk 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

7 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

(13) Määrusi (EL) 2021/1058 ja (EL) 2021/1057 tuleks seetõttu vastavalt muuta.

(14) Võttes arvesse praeguste loodusõnnetuste laastavaid tagajärgi ning pakilist vajadust anda liikmesriikidele kohest toetust, on vaja teha erand kaheksa nädala pikkusest tähtajast, millele on osutatud Euroopa Liidu lepingule, Euroopa Liidu toimimise lepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule lisatud protokolli nr 1 (riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus) artiklis 4.

(15) Võttes arvesse loodusõnnetustega seotud olukorra kiireloomulisust, on asjakohane, et käesolev määrus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) 2021/1058 muudetakse järgmiselt.

1. Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

(a) lõike 1 punkti b lisatakse järgmine alapunkt x:

„x) selliste investeeringute toetamine, mille eesmärk on alates 1. jaanuarist 2024 toimunud loodusõnnetuste järgne ülesehitus.“;

(b) lisatakse järgmine lõige:

„1b. Käesoleva artikli lõike 1 punkti b alapunkti x kohaldamisel käsitatakse loodusõnnetusena nõukogu määruse (EÜ) nr 2012/2002* artikli 2 lõigetes 2 ja 3 määratletud suurt või piirkondlikku looduskatastroofi. See võib hõlmata loodusõnnetust, mis põhjustab kõnealuse määruse artikli 2 lõigetes 2 ja 3 sätestatud määradest väiksemat otsest kahju, tingimusel et liikmesriigi pädev ametiasutus tunnustab seda loodusõnnetusena.

Käesoleva artikli lõike 1 punkti b alapunkti x alusel eraldatavad vahendid kavandatakse tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi kohaste programmide sihtotstarbeliste prioriteetide raames, mis vastavad asjakohasele poliitikaeesmärgile. Selle erieesmärgi raames eraldatavate vahendite ja määruse (EL) 2021/1057 artikli 12b lõike 2 kohaselt kehtestatud sihtotstarbeliste prioriteetide puhul piirdutakse kogu programmitöö perioodiks maksimaalselt 10 %-ga esialgsest ERFi, ESF+ ja Ühtekuuluvusfondi riiklikust kogueraldisest. Vastav programmimuudatus esitatakse nelja kuu jooksul alates esimese loodusõnnetusest tingitud kahju tekkimise kuupäevast, või kui loodusõnnetus toimus enne [*käesoleva määruse jõustumise kuupäev*], siis nelja kuu jooksul alates käesoleva määruse XXX/XXX [millega muudetakse ERFi/Ühtekuuluvusfondi määrust] jõustumist.

Komisjon maksab 30 % eraldisest, mis on ette nähtud käesoleva lõike teises lõigus osutatud prioriteedile, nagu on sätestatud programmimuudatuse heakskiitmise otsuses, välja erakorralise eelmaksena, mis lisandub programmi iga-aastastele eelmaksetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2021/1060 artikli 90 lõigetes 1 ja 2. Nimetatud erakorraline eelmakse tehakse 60 päeva jooksul alates sellest, kui komisjon võtab vastavalt vahendite olemasolule vastu otsuse, millega kiidetakse programmimuudatus heaks. Kui kõnealusele prioriteedile eraldatavat summat hiljem suurendatakse, tehakse täiendav eelmakse, mis vastab 30 %-le suurenenud osast.

Vastavalt määruse (EL) 2021/1060 artikli 90 lõike 5 esimesele lõigule tasaarvestatakse erakorraliste eelmaksetena makstud summa hiljemalt viimasel aruandeaastal.

Määruse (EL) 2021/1060 artikli 90 lõike 6 kohaselt kasutatakse erakorralistest eelmaksetest saadud intresse asjaomase programmi jaoks samamoodi nagu ERFi vahendeid ja need kajastatakse viimase aruandeaasta raamatupidamisarvestuses.

Kooskõlas määruse (EL) 2021/1060 artikli 97 lõikega 1 erakorralisi eelmakseid ei peatata.

Määruse (EL) 2021/1060 artikli 105 lõike 1 kohaselt peavad kulukohustustest vabastatavate summade arvutamisel arvesse võetavad eelmaksed sisaldama tehtud erakorralisi eelmakseid.

Erandina määruse (EL) 2021/1060 artikli 112 lõikest 3 on käesoleva artikli lõike 1 punkti b alapunktis x osutatud erieesmärgi toetamiseks kehtestatud sihtotstarbelise prioriteedi maksimaalne kaasrahastamismäär 100 %.

Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli lõike 1 punkti b alapunktis x osutatud erieesmärgi raames valitud tegevuste jaoks muust riiklikust või liidu rahastamisvahendist või eraõiguslikust kindlustusskeemist saadud toetus arvatakse komisjonile esitatud maksetaotluses olevatest kuludest maha.

Erandina määruse (EL) 2021/1060 artikli 63 lõikest 6 võib korraldusasutus valida sihtotstarbelise prioriteedi raames toetustegevuseks tegevused, mis on füüsiliselt lõpetatud või täielikult rakendatud enne rahastamistaotluse esitamist korraldusasutusele, tingimusel et tegevusega reageeritakse loodusõnnetusele, mis toimus alates 1. jaanuarist 2024.

_____

* Nõukogu 11. novembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 2012/2002 Euroopa Liidu solidaarsusfondi loomise kohta (EÜT L 311, 14.11.2002, lk 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj.“;

(c) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Ühtekuuluvusfondist toetatakse poliitikaeesmärke nr 2 ja nr 3, välja arvatud lõike 1 punkti b alapunktis x sätestatud erieesmärki.“

2. I lisa tabelisse 1 lisatakse poliitikaeesmärgi nr 2 alla järgmine rida:

„

	x) selliste investeeringute toetamine, mille eesmärk on alates 1. jaanuarist 2024 toimunud loodusõnnetuste järgne ülesehitus.	Mis tahes RCO, mis on loetletud poliitikaeesmärkide nr 1–4 erieesmärkide puhul	Mis tahes RCR, mis on loetletud poliitikaeesmärkide nr 1–4 erieesmärkide puhul

“.

Artikkel 2

Määrusesse (EL) 2021/1057 lisatakse uus artikkel 12b:

„Artikkel 12b

Toetus loodusõnnetuste negatiivsete sotsiaal-majanduslike tagajärgede leevendamiseks

1. Liikmesriigid võivad kasutada ESF+ toetust alates 1. jaanuarist 2024 toimunud loodusõnnetuste negatiivsete sotsiaal-majanduslike tagajärgede leevendamiseks. Käesoleva artikli kohaldamisel käsitatakse loodusõnnetusena nõukogu määruse (EÜ) nr 2012/2002* artikli 2 lõigetes 2 ja 3 määratletud suurt või piirkondlikku looduskatastroofi. See võib hõlmata loodusõnnetust, mis põhjustab kõnealuse määruse artikli 2 lõigetes 2 ja 3 sätestatud määradest väiksemat otsest kahju, tingimusel et liikmesriigi pädev ametiasutus tunnustab seda loodusõnnetusena.

---

* Nõukogu 11. novembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 2012/2002 Euroopa Liidu solidaarsusfondi loomise kohta (EÜT L 311, 14.11.2002, lk 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj).

2. Lõike 1 kohaldamisel võib vahendeid kavandada asjaomaste programmide sihtotstarbeliste prioriteetide raames. Selliste sihtotstarbeliste prioriteetide jaoks ESF+-ist ja ERFist määruse (EL) 2021/1058 artikli 3 lõike 1b kohaselt eraldatavate koguvahendite puhul piirdutakse kogu programmitöö perioodiks maksimaalselt 10 %-ga esialgsest ERFi, ESF+ ja Ühtekuuluvusfondi riiklikust kogueraldisest. Vastav programmimuudatus esitatakse nelja kuu jooksul alates loodusõnnetuse toimumise kuupäevast, või kui loodusõnnetus toimus enne [*käesoleva määruse jõustumise kuupäev*], siis nelja kuu jooksul alates käesoleva määruse XXX/XXX [millega muudetakse ESF+ määrust] jõustumist.

3. Lõikes 2 osutatud sihtotstarbelise prioriteediga võib toetada iga käesoleva määruse artikli 4 lõikes 1 osutatud erieesmärki.

4. Kui see on tingimata vajalik, võivad maksimaalselt 18 kuu jooksul alates loodusõnnetuse toimumise kuupäevast olla ajutise meetmena rahastamiskõlblikud lühendatud tööaja kavad, mille eesmärk on reageerida loodusõnnetuste tagajärgedele, ilma et neid oleks vaja kombineerida aktiivsete meetmetega, samuti tervishoiuteenuste kättesaadavus, sh inimestele, kes ei ole otseselt sotsiaal-majanduslikult haavatavad.

5. Erandina artikli 19 lõikest 4 ei nõuta liikmesriikidelt lisaks toidu- või esmase materiaalse abi kättetoimetamisele kaasnevate meetmete võtmist käesoleva määruse artikli 4 lõike 1 punktis m sätestatud erieesmärgi raames, kui selline abi on ette nähtud loodusõnnetuste tagajärgedele reageerimiseks. Loodusõnnetuse korral võib selline toidu- ja esmase materiaalse abi kättetoimetamine ilma kaasnevate meetmeteta olla rahastamiskõlblik maksimaalselt kuue kuu jooksul alates loodusõnnetuse toimumise kuupäevast ja igal juhul pärast 1. jaanuari 2024.

6. Erandina määruse (EL) 2021/1060 artikli 63 lõikest 6 võib korraldusasutus valida sihipärase prioriteedi raames toetustegevuseks tegevused, mis on füüsiliselt lõpetatud või täielikult rakendatud enne rahastamistaotluse esitamist korraldusasutusele, tingimusel et tegevusega reageeritakse loodusõnnetusele, mis toimus alates 1. jaanuarist 2024.

7. Komisjon maksab 30 % eraldisest, mis on ette nähtud lõikes 2 osutatud sihtotstarbelisele prioriteedile, nagu on sätestatud programmimuudatuse heakskiitmise otsuses, välja erakorralise eelmaksena, mis lisandub programmi iga-aastastele eelmaksetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2021/1060 artikli 90 lõigetes 1 ja 2. Nimetatud erakorraline eelmakse tehakse 60 päeva jooksul alates sellest, kui komisjon võtab vastavalt vahendite olemasolule vastu otsuse, millega kiidetakse programmimuudatus heaks. Kui kõnealusele prioriteedile eraldatavat summat hiljem suurendatakse, tehakse täiendav eelmakse, mis vastab 30 %-le suurenenud osast.

   Vastavalt määruse (EL) 2021/1060 artikli 90 lõike 5 esimesele lõigule tasaarvestatakse erakorraliste eelmaksetena makstud summa hiljemalt viimasel aruandeaastal.

   Määruse (EL) 2021/1060 artikli 90 lõike 6 kohaselt kasutatakse erakorralistest eelmaksetest saadud intresse asjaomase programmi jaoks samamoodi nagu ESF+ vahendeid ja need kajastatakse viimase aruandeaasta raamatupidamisarvestuses.

   Kooskõlas määruse (EL) 2021/1060 artikli 97 lõikega 1 erakorralisi eelmakseid ei peatata.

   Määruse (EL) 2021/1060 artikli 105 lõike 1 kohaselt peavad kulukohustustest vabastatavate summade arvutamisel arvesse võetavad eelmaksed sisaldama tehtud erakorralisi eelmakseid.

8. Erandina määruse (EL) 2021/1060 artikli 112 lõikest 3 on lõike 2 kohase loodusõnnetuste negatiivsete sotsiaal-majanduslike tagajärgede leevendamise toetamiseks kehtestatud sihtotstarbelise prioriteedi maksimaalne kaasrahastamismäär 100 %.

   Liikmesriigid tagavad, et loodusõnnetustele reageerimiseks valitud tegevuste jaoks muust riiklikust või liidu rahastamisvahendist või eraõiguslikust kindlustusskeemist saadud toetus arvatakse komisjonile esitatud maksetaotluses olevatest kuludest maha.“

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*

FINANTS- JA DIGISELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus,

milles käsitletakse piirkondlikku erakorralist ülesehitustoetust (RESTORE) ning millega muudetakse määrusi (EL) 2021/1058 ja (EL) 2021/1057

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

Euroopa rohelepe

1.3. Eesmärgid

1.3.1. Üldeesmärgid

Ettepaneku eesmärk on pakkuda

i) loodusõnnetustes rängalt kannatada saanud liikmesriikidele, piirkondadele ja kohalikele omavalitsustele Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) kasutamise kaudu tõhusat lisatoetust ja täiendavat paindlikkust ülesehitustööde toetamiseks;

ii) liikmesriikidele paindlikkust Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) rakendamisel, et nad saaksid võimaldada loodusõnnetustes otseselt kannatada saanud inimestele kohest toidu- ja esmast materiaalset abi ning töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele lühendatud tööaega.

1.3.2. Erieesmärgid

Erieesmärk nr

Ettepaneku erieesmärgid on võimaldada liikmesriikidel

i) kavandada ümber oma tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi alla kuuluvatele programmidele ERFist eraldatud summad, et toetada alates 1. jaanuarist 2024 toimunud, oluliselt elutingimusi, looduskeskkonda või majandust mõjutavate loodusõnnetuste tagajärjel vajalikku remondi- ja ülesehitustegevust;

ii) kasutada kuni 100 % kaasrahastamismäära ja täiendavaid 30 % eelmakseid prioriteetide puhul, mis on suunatud ülesehitustööde toetamiseks, programmide kaudu, mida ERF toetab tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames;

iii) ESF+ raames rahastada loodusõnnetustes kannatada saanud töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate lühendatud tööaja kavasid, ilma et piiratud aja jooksul oleks vaja võtta aktiivseid meetmeid;

iv) ESF+ raames loodusõnnetuste otsestele tagajärgedele reageerimiseks toidu- või esmase materiaalse abi kättetoimetamist ilma kaasnevate meetmeteta;

v) kasutada kuni 100 % kaasrahastamismäära ja täiendavaid 30 % eelmakseid, kui tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames kehtestatakse uus ESF+ sihtotstarbeline prioriteet.

1.3.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Märkige, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

Käesoleva ettepaneku eeldatav mõju on loodusõnnetustes kannatanud liikmesriikide ja piirkondade programmidele ERFist ja ESF+-ist eraldatud summade ümberkavandamine 10 miljardi euro ulatuses ERFi ja ESF+ raames tagatava suurema paindlikkuse ja rahaliste stiimulite abil, et kiiresti toetada ülesehitus- ja remonditöid, osutada toidu- ja esmast materiaalset abi ning toetada lühendatud tööaja kavasid, leevendades samal ajal koormust liikmesriikide eelarvetele.

1.3.4. Tulemusnäitajad

Märkige, milliste näitajate abil jälgitakse edusamme ja saavutusi.

Ettepanek võimaldab liikmesriikidel valida ERFi mis tahes ühiseid väljund- ja tulemusnäitajaid, mis on loetletud poliitikaeesmärkide nr 1–4 kohaste erieesmärkide jaoks, et jälgida ülesehitustööde edenemist ja saavutusi (I lisa tabel 1). Ettepanekuga ei muudeta ESF+ toetuse ühiste näitajate loetelu.

1.4. Ettepanek/algatus käsitleb

☒ uut meedet

☐ uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest[8]

☐ olemasoleva meetme pikendamist

☐ ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Määrus peaks olema täielikult kohaldatav peagi pärast selle vastuvõtmist, s.o *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamisele järgneval päeval.

Kui kaasseadusandjad võtavad käesoleva ettepaneku vastu, on komisjon valmis hõlbustama liikmesriikide poolt määruse (EL) 2021/1060 artikli 24 kohaselt esitatud programmimuudatuste taotluste kiiret heakskiitmist.

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

Ettepanek võimaldab programmide rakendamist jätkata, süstida raha majandusse ja vähendada samal ajal loodusõnnetustes kannatada saanud liikmesriikide kulutusi. Sama tulemust ei ole võimalik saavutada liikmesriikide tasandil võetavate meetmetega.

Hiljutised loodusõnnetused annavad põhjust suurendada liidu võimet pakkuda liikmesriikidele kiiret ja tõhusat toetust, et aidata kaasa nende ülesehitustööle ning leevendada sotsiaalseid ja majanduslikke tagajärgi otseselt kannatada saanud inimestele. Määruse (EL) 2021/1060 kehtivaid sätteid on vaja täiendada, et lisaks Euroopa Liidu Solidaarsusfondist kättesaadavatele vahenditele suurendada ERFi

[8] Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

vahendite kavandamise paindlikkust ning loodusõnnetuste järgsete remondi- ja ülesehitustööde rahalise toetuse määra ning võimaldada liikmesriikidel võtta kasutusele ESF+ eraldised loodusõnnetustes kannatada saanud töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate lühendatud tööaja kavade rahastamiseks ilma aktiivsete meetmeteta ning toidu- ja esmase materiaalse abi jagamiseks ilma kaasnevate meetmeteta.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

EL on eelmistel aastatel vastu võtnud regulatiivseid muudatusi ELi rahaliste vahendite kasutuselevõtu kiirendamiseks; näiteks CARE ja FAST-CARE on näited ühtekuuluvuspoliitika vahendite sihipärasest muutmisest, et tulla toime tekkiva kriisiga.

Neid kogemusi ja STEPi määrust on käesoleva ettepaneku koostamisel arvesse võetud.

1.5.4. Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega

Käesoleva määrusega luuakse vajalikud tingimused olemasolevate ERFi ja ESF+ vahendite tõhusamaks ja paindlikumaks kasutamiseks loodusõnnetuste korral, mis vastavad nõukogu määruse (EÜ) nr 2012/2002 (Euroopa Liidu solidaarsusfondi loomise kohta) määratlusele või mida nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel liikmesriigi pädeva ametiasutuse poolt sellistena tunnustatakse. See täiendab Euroopa Liidu Solidaarsusfondi raames saadavaid vahendeid.

Käesolev ettepanek on täielikult kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku ja praeguste rahastamisvahenditega ning eesmärkide saavutamiseks ei ole vaja täiendavaid kulukohustuste assigneeringuid.

1.5.5. Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang

1.6. Ettepaneku/algatuse ja selle finantsmõju kestus

☒ **Piiratud kestusega**

–

– ☒ finantsmõju maksete assigneeringutele avaldub ajavahemikul 2025–2027

☐ **Piiramatu kestusega**

– Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA,

– millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Kavandatud eelarve täitmise viisid[9]

☐ **Otsene eelarve täitmine** komisjoni poolt

– ☐ tema talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;

– ☐ rakendusametite kaudu

☒ **Jagatud eelarve täitmine** koostöös liikmesriikidega

☐ **Kaudne eelarve täitmine**, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

– ☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;

– ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);

– ☐ Euroopa Investeerimispangale ja Euroopa Investeerimisfondile;

– ☐ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;

– ☐ avalik-õiguslikele asutustele;

– ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, sel määral, mil neile antakse piisavad finantstagatised;

– ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kellele antakse piisavad finantstagatised;

– ☐ asutustele või isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis;

– ☐ liikmesriigis asutatud asutustele, kelle suhtes kohaldatakse liikmesriigi eraõigust või liidu õigust ja kellele võib kooskõlas valdkondlike normidega usaldada liidu rahaliste vahendite või eelarveliste tagatiste haldamise niivõrd, kuivõrd selliseid asutusi kontrollivad avalik-õiguslikud asutused või avalikke teenuseid osutavad eraõiguslikud asutused ja kontrollivad organid annavad neile solidaarvastutuse vormis piisavad finantstagatised või samaväärsed finantstagatised, mis võivad iga meetme puhul piirduda liidu toetuse maksimumsummaga.

[9] Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud BUDGpedia veebisaidil https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse reeglid

Kohaldatakse määruse (EL) 2021/1060 sätteid.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus

Kohaldatakse määruse (EL) 2021/1060 sätteid.

2.2.2. Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta

Kohaldatakse määruse (EL) 2021/1060 sätteid.

2.2.3. Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal)

Kohaldatakse määruse (EL) 2021/1060 sätteid.

2.3. Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed

Ei kohaldata

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata[10]	EFTA riigid[11]	Kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid[12]	Muud kolmandad riigid	Muu sihtotstarbeline tulu
2a	05.02.01 Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) tegevuskulud 07.02.01 Euroopa Sotsiaalfondi+ (ESF+) tegevuskulud	Liigendatud	EI	EI	EI	EI

- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse – EI KOHALDATA

[10] Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.
[11] EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.
[12] Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaadid.

3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade

– ☐ Ettepanek/algatus ei nõua tegevusassigneeringute kasutamist

– ☒ Ettepanek/algatus nõuab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

3.2.1.1. Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Nr	2a

DG REGIO			Aasta **2024**	Aasta **2025**	Aasta **2026**	Aasta **2027**	**Mitmeaastane finantsraamistik 2021–2027 KOKKU**
Tegevusassigneeringud							
05.02.01 Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) tegevuskulud	Kulukohustused	(1a)					**0,000**
	Maksed	(2a)		2070,000	3003,600	-5073,600	**0,000**
DG REGIO assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1a + 1b + 3	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
	Maksed	= 2a + 2b + 3	**0,000**	**2070,000**	**3003,600**	**-5073,600**	**0,000***

ERFi täiendavad eelmaksed 2025. aastal (2070,0 miljonit eurot) ja 100 % kaasrahastamise mõju (3003,6 miljonit eurot 2026. aastal) toovad 2027. aasta maksed ettepoole ja on 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku kestuse jooksul eelarveneutraalsed. Eespool tabelis esitatud summad kujutavad endast liikmesriikide poolt 10 miljardi euro suuruse summa eeldatava ümberkavandamise hinnangulisi tulemusi, samas kui ERFi raames makstavad lõplikud summad sõltuvad liikmesriikide programmitööga seotud otsustest ja neid rahastatakse täielikult mitmeaastase finantsraamistiku vahenditest.

DG EMPL			Aasta **2024**	Aasta **2025**	Aasta **2026**	Aasta **2027**	**Mitmeaastane finantsraamistik 2021–2027 KOKKU**
Tegevusassigneeringud							
07.02.01	Kulukohustused	(1a)					**0,000**
	Maksed	(2a)	0	930	1000	-1930	**0,000**
Eelarverida	Kulukohustused	(1b)					**0,000**
	Maksed	(2b)					**0,000**
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud[13]							
Eelarverida		(3)					**0,000**
DG EMPL	Kulukohustused	= 1a + 1b + 3	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

[13] Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamist toetavad kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

assigneeringud KOKKU	Maksed	= 2a + 2b + 3	**0,000**	**930**	**1000**	**-1930**	**0,000**

ESF+ täiendavad eelmaksed 2025. aastal (930 miljonit eurot) ja 100 % kaasrahastamise mõju (1000 miljonit eurot 2026. aastal) toovad 2027. aasta maksed ettepoole ja on 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku kestuse jooksul eelarveneutraalsed. Eespool tabelis esitatud summad kujutavad endast liikmesriikide poolt 10 miljardi euro suuruse kogusumma eeldatava ümberkavandamise hinnangulisi tulemusi, samas kui ESF+ raames makstavad lõplikud summad sõltuvad liikmesriikide programmitööga seotud otsustest ja neid rahastatakse täielikult mitmeaastase finantsraamistiku vahenditest.

			Aasta **2024**	Aasta **2025**	Aasta **2026**	Aasta **2027**	**Mitmeaastane finantsraamistik 2021–2027 KOKKU**
Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
	Maksed	(5)	0,000	3000,000	4003,600	-7003,600	**0,000**
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 2a	Kulukohustused	= 4 + 6	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
assigneeringud KOKKU	Maksed	= 5 + 6	**0,000**	**3000,000**	**4003,600**	**-7003,600**	**0,000**

			Aasta **2024**	Aasta **2025**	Aasta **2026**	Aasta **2027**	**Mitmeaastane finantsraamistik 2021–2027 KOKKU**
• Tegevusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)	Kulukohustused	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
	Maksed	(5)	0,000	3000,000	4003,600	-7003,600	**0,000**
• Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–6	Kulukohustused	= 4 + 6	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
assigneeringud KOKKU (vajalikud vahendid)	Maksed	= 5 + 6	**0,000**	**3000,000**	**4003,600**	**-7003,600**	**0,000**

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta **2024**	Aasta **2025**	Aasta **2026**	Aasta **2027**	**Mitmeaastane finantsraamistik 2021–2027 KOKKU**
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–7	Kulukohustused	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

assigneeringud KOKKU	Maksed	**0,000**	**3000,000**	**4003,600**	**-7003,600**	**0,000**

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade

– ☒ Ettepanek/algatus ei nõua haldusassigneeringute kasutamist

– ☐ Ettepanek/algatus nõuab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

3.2.3.1. Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud

HEAKSKIIDETUD EELARVE	Aasta **2024**	Aasta **2025**	Aasta **2026**	Aasta **2027**	**2021–2027 KOKKU**
RUBRIIK 7					
Personalikulud	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Muud halduskulud	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
RUBRIIK 7 kokku	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud					
Personalikulud	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Muud halduskulud	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
KOKKU	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

3.2.4. Hinnanguline personalivajadus

– ☒ Ettepanek/algatus ei nõua personali kasutamist

– ☐ Ettepanek/algatus nõuab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

3.2.4.1. Rahastatakse heakskiidetud eelarvest

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina[14]

HEAKSKIIDETUD EELARVE		Aasta **2024**	Aasta **2025**	Aasta **2026**	Aasta **2027**
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)					
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)		0	0	0	0
20 01 02 03 (ELi delegatsioonides)		0	0	0	0
01 01 01 01 (kaudne teadustegevus)		0	0	0	0
01 01 01 11 (otsene teadustegevus)		0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige)		0	0	0	0
• Koosseisuväline personal (täistööaja ekvivalendina)					
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid)		0	0	0	0
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja noored eksperdid ELi delegatsioonides)		0	0	0	0
Haldustoetuse eelarverida [XX.01.YY.YY]	- peakorteris	0	0	0	0
	- ELi delegatsioonides	0	0	0	0
01 01 01 02 (lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid kaudse		0	0	0	0

[14] Please specify below the table how many FTEs within the number indicated are already assigned to the management of the action and/or can be redeployed within your DG and what are your net needs.

teadustegevuse valdkonnas)				
01 01 01 12 (lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid otsese teadustegevuse valdkonnas)	0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige) - Rubriik 7	0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige) - Rubriigist 7 välja jäävad kulud	0	0	0	0
KOKKU	**0**	**0**	**0**	**0**

3.2.6. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

Ettepanek/algatus:

– ☒ on täielikult rahastatav mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi sisese vahendite ümberpaigutamise kaudu

– ☐ tingib mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi mittesihtotstarbelise varu ja/või mitmeaastase finantsraamistiku määruses sätestatud erivahendite kasutuselevõtu

– ☐ nõuab mitmeaastase finantsraamistiku muutmist

3.2.7. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

– ☒ ei näe ette kolmandate isikute poolset kaasrahastamist

– ☐ näeb ette kolmandate isikute poolse kaasrahastuse, mille hinnanguline summa on järgmine:

assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta **2024**	Aasta **2025**	Aasta **2026**	Aasta **2027**	Kokku
Nimetage kaasrahastav asutus					
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU					

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

– ☒ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele

– ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:

  – ☐ omavahenditele

  – ☐ muudele tuludele

  – ☐ palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida	Jooksval eelarveaastal kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju[15]			
		Aasta **2024**	Aasta **2025**	Aasta **2026**	Aasta **2027**

[15] Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.

Artikkel ….					

Sihtotstarbeliste tulude puhul märkige, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

Ei kohaldata

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave).

4. DIGIMÕÕDE

4.1. Diginõuded

Käesolev määrus ei sisalda digitaalse tähtsusega lisanõudeid. Kohaldatakse määruse (EL) 2021/1060 sätteid ja need sisaldavad digitaalse tähtsusega nõudeid seoses andmete kogumise, edastamise ja säilitamise ning teabe vahetamisega.

4.2. Andmed

Käesolev määrus ei sisalda digitaalse tähtsusega lisanõudeid andmete kogumise, töötlemise, loomise, vahetamise või jagamise kohta. Kohaldatakse määruse (EL) 2021/1060 sätteid.

4.3. Digilahendused

Käesolev määrus ei sisalda digitaalse tähtsusega lisanõudeid, mis nõuaksid digilahendust. Kohaldatakse määruse (EL) 2021/1060 sätteid.

4.4. Koostalitlusvõime hindamine

Käesolev määrus ei sisalda digitaalse tähtsusega lisanõudeid avalike digiteenuste kohta. Kohaldatakse määruse (EL) 2021/1060 sätteid.

4.5. Digimõõtme rakendamist toetavad meetmed

Käesolev määrus ei sisalda digitaalse tähtsusega lisanõudeid, mille puhul oleks vaja konkreetseid rakendusmeetmeid. Kohaldatakse määruse (EL) 2021/1060 sätteid.